Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (sedmého senátu)

21. března 2024*

„Řízení o předběžné otázce – Životní prostředí – Činnost Unie v oblasti vodní politiky – Směrnice 2000/60/ES – Environmentální cíle týkající se povrchových vod – Zamezení zhoršování stavu všech útvarů povrchových vod – Příloha V oddíl 1.2.2 – Definice ‚velmi dobrého', ‚dobrého' a ‚středního' ekologického stavu jezer – Kritéria pro hodnocení složky biologické kvality ‚fauna ryb'"

Ve věci C-671/22,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná na základě článku 267 SFEU rozhodnutím Verwaltungsgerichtshof (Nejvyšší správní soud, Rakousko) ze dne 20. října 2022, došlým Soudnímu dvoru dne 25. října 2022, v řízení

T GmbH

proti

Bezirkshautpmannschaft Spittal an der Drau,

SOUDNÍ DVŮR (sedmý senát),

ve složení: F. Biltgen, předseda senátu, J. Passer (zpravodaj) a M. L. Arastey Sahún, soudci,

generální advokát: A. Rantos,

za soudní kancelář: A. Calot Escobar, vedoucí,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření, která předložili:

– za T GmbH: V. Rastner, Rechtsanwältin,

– za rakouskou vládu: A. Posch, J. Schmoll a M. Kopetzki, jako zmocněnci,

– za Irsko: M. Browne, Chief State Solicitor, A. Joyce, D. O'Reilly a M. Tierney, jako zmocněnci, ve spolupráci s: J. Doherty, SC, a E. McGrath, SC,

– za Evropskou komisi: C. Hermes a E. Sanfrutos Cano, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: němčina.

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 16. listopadu 2023,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu oddílu 1.2.2. přílohy V měrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (Úř. věst. 2000, L 327, s. 1; Zvl. vyd. 15/05, s. 275).

2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi společností T GmbH a Bezirkshauptmannschaft Spittal an der Drau (správní úřad okresu Spittal an der Drau, Rakousko) (dále jen „okresní úřad“), který se týká odmítnutí tohoto úřadu udělit žalobkyni v původním řízení povolení ke stavbě přístřešku pro lodi na jezeře.

Právní rámec

Unijní právo

3 Bod 25 odůvodnění směrnice 2000/60 zní takto:

„Má být stanovena obecná definice stavu vod, pokud jde o jejich jakost, a ve vztahu k účelům ochrany životního prostředí i definice množství. Mají být stanoveny environmentální cíle k tomu, aby bylo dosaženo dobrého stavu povrchových a podzemních vod v celém Společenství a na úrovni Společenství zabráněno zhoršování stavu vod.“

4 Článek 1 této směrnice, nadepsaný „Účel“, stanoví:

„Účelem této směrnice je stanovit rámec pro ochranu vnitrozemských povrchových vod, brakických vod, pobřežních vod a podzemních vod, který:

a) zabrání dalšímu zhoršování a ochrání a zlepší stav vodních ekosystémů, a s ohledem na jejich potřebu vody, suchozemských ekosystémů a mokřadů, které přímo závisejí na vodních ekosystémech;

[…]“

5 Článek 2 uvedené směrnice, nadepsaný „Definice“, uvádí:

„Pro účely této směrnice se:

[…]

17. ‚stavem povrchových vod‘ rozumí obecné vyjádření stavu útvaru povrchové vody určené buď ekologickým, nebo chemickým stavem, podle toho, který je horší;

18. ‚dobrým stavem povrchových vod‘ rozumí takový stav útvaru povrchové vody, kdy je jeho jak ekologický, tak chemický stav přinejmenším ‚dobrý‘;

[…]

21. ‚ekologickým stavem' rozumí vyjádření kvality struktury a funkce vodních ekosystémů spojených s povrchovými vodami klasifikovanými v souladu s přílohou V;

22. ‚dobrým ekologickým stavem' rozumí stav útvaru povrchové vody klasifikovaný v souladu s přílohou V;

[…]"

6 Článek 4 směrnice 2000/60, nadepsaný „Environmentální cíle", stanoví:

„1. Při uskutečňování programů opatření uvedených v plánech povodí:

a) pro povrchové vody
   i) členské státy provedou potřebná opatření k zamezení zhoršení stavu všech útvarů povrchových vod s výhradou uplatnění odstavců 6 a 7 a aniž je dotčen odstavec 8;
   ii) členské státy zajistí ochranu, zlepšení stavu a obnovu všech útvarů povrchových vod, s ohledem na ustanovení bodu iii) pro umělé a silně ovlivněné vodní útvary, s cílem dosáhnout dobrého stavu povrchových vod nejpozději do 15 let ode dne vstupu této směrnice v platnost, v souladu s ustanoveními podle přílohy V, s výhradou prodloužení lhůty podle odstavce 4 a uplatnění odstavců 5, 6 a 7 a aniž je dotčen odstavec 8;

[…]"

7 Oddíl 1.2 přílohy V této směrnice, nadepsaný „Normativní definice klasifikace ekologického stavu", uvádí:

„Tabulka 1.2 Všeobecná definice pro řeky, jezera, brakické vody a pobřežní vody

Následující text poskytuje všeobecnou definici ekologické kvality. Pro účely klasifikace jsou v tabulkách 1.2.1 až 1.2.4 uvedeny hodnoty kvalitativních složek ekologického stavu pro každou kategorii povrchových vod.

Složka	Velmi dobrý stav	Dobrý stav	Střední stav
Všeobecné	Nevyskytují se žádné nebo jen velmi malé antropogenní změny hodnot fyzikálně-chemických a hydromorfologických kvalitativních složek daného typu útvaru povrchové vody ve srovnání s hodnotami spojenými s tímto typem v nenarušených podmínkách. Hodnoty biologických kvalitativních složek daného útvaru povrchové vody odpovídají hodnotám, které se obvykle vyskytují u tohoto typu v nenarušených podmínkách a nevykazují žádné nebo vykazují jen malé známky narušení. Jde o typově specifické podmínky a společenstva.	Hodnoty biologických kvalitativních složek daného typu útvaru povrchové vody vykazují mírnou úroveň narušení vzniklého lidskou činností, avšak od těch, které se obvykle vyskytují u tohoto typu vodního útvaru v nenarušených podmínkách, se odlišují pouze málo.	Hodnoty biologických kvalitativních složek daného typu útvaru povrchové vody se středně odlišují od hodnot, které se obvykle vyskytují u tohoto typu útvaru povrchové vody v nenarušených podmínkách. Hodnoty vykazují střední známky narušení vyvolaného lidskou činností a jsou výrazně více ovlivněny než u dobrého stavu.

Vody dosahující nižšího stavu, než je střední stav, se klasifikují jako poškozené nebo zničené.

Vody, jež vykazují známky výrazných změn hodnot složek biologické kvality pro daný typ útvaru povrchové vody a ve kterých se odpovídající biologická společenstva podstatně liší od společenstev vyskytujících se v tomto typu útvaru povrchové vody za nenarušených podmínek, se klasifikují jako poškozené.

Vody, jež vykazují známky vážných změn hodnot složek biologické kvality pro daný typ útvaru povrchové vody a ve kterých se nevyskytuje velká část odpovídajících biologických společenstev obvykle žijících v tomto typu útvaru povrchové vody za nenarušených podmínek, se klasifikují jako zničené.

[…]

1.2.2 Definice velmi dobrého, dobrého a středního ekologického stavu jezer

Složky biologické kvality

Složka	Velmi dobrý stav	Dobrý stav	Střední stav
[…]	[…]	[…]	[…]
Fauna ryb	Druhové složení a četnost plně nebo téměř plně odpovídá nenarušeným podmínkám. Vyskytují se všechny typově specifické druhy citlivé na narušení. Věková struktura rybích společenstev vykazuje zanedbatelné známky antropogenního narušení a neindikuje poruchy reprodukce ani vývoje žádného konkrétního druhu.	Vyskytují se slabé změny v druhovém složení a četnosti od typově specifických společenstev, které lze přisoudit antropogenním vlivům na složky fyzikálně-chemické a hydromorfologické kvality. Věková struktura rybích společenstev vykazuje známky narušení, které lze přisoudit antropogenním vlivům na fyzikálně-chemické a hydromorfologické složky kvality, a někde indikují poruchy v reprodukci nebo vývoji určitých druhů do té míry, že některé věkové skupiny mohou chybět.	Složení a četnost druhů ryb se středně odlišuje od typově specifických společenstev, což lze přisoudit antropogenním vlivům na fyzikálně-chemické a hydromorfologické složky kvality. Věková struktura rybích společenstev vykazuje silné známky narušení, které lze přisoudit antropogenním vlivům na fyzikálně-chemické a hydromorfologické složky kvality a které dosahuje té míry, že střední podíl typově specifických druhů chybí nebo je velmi málo hojný.

[…]“

Rakouské právo

8 Ustanovení § 30a odst. 1 Wasserrechtsgesetz 1959 (zákon o vodách z roku 1959) ze dne 16. října 1959 (BGBl., 215/1959), ve znění ze dne 22. listopadu 2018 (BGBl. I, 73/2018) (dále jen „WRG“) v podstatě stanoví, že povrchové vody musí být chráněny, musí být zlepšován jejich stav a musí být obnovovány, aby se zamezilo zhoršení jejich stavu, a že cílového stavu povrchových vod je dosaženo, pokud útvar povrchové vody vykazuje alespoň dobrý ekologický a dobrý chemický stav.

9 Podle § 104a odst. 1 bodu 1 písm. b) WRG jsou projekty, u nichž lze z důvodu změn hydromorfologických vlastností útvaru povrchové vody nebo změn hladiny útvarů podzemních vod předpokládat, že se stav útvaru povrchové vody nebo útvaru podzemních vod zhorší, v každém případě považovány za projekty, které mohou mít dopady na veřejné zájmy.

10 Na základě § 105 odst. 1 WRG může být žádost o schválení projektu zamítnuta ve veřejném zájmu, existuje-li riziko, že by mohlo dojít k významnému zhoršení ekologického stavu vod, nebo pokud by byly podstatně narušeny cíle plynoucí z jiných ustanovení unijních právních předpisů.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

11 Dne 7. listopadu 2013 podala žalobkyně v původním řízení u okresního úřadu žádost o schválení stavby přístřešku pro lodi o velikosti 7 m x 8,5 m na jezeře Weißensee (Rakousko). Toto jezero přírodního původu, které se nachází ve spolkové zemi Korutany, má rozlohu 6,53 km^2.

12 Jelikož byla tato žádost rozhodnutím ze dne 25. května 2016 zamítnuta, podala žalobkyně v původním řízení žalobu k Landesverwaltungsgericht Kärnten (Zemský správní soud pro Korutany, Rakousko), který rozsudkem ze dne 21. února 2020 rozhodnutí o zamítnutí potvrdil. Tento soud měl za to, že je celkový stav povrchových vod jezera vzhledem ke kvalitě fauny ryb klasifikován jako „poškozený“. Domníval se, že i když jsou všechny hydromorfologické a fyzikálně-chemické složky kvality, jakož i složky biologické kvality jako je „fytoplankton“ a „makrofyta“ ve velmi dobrém stavu, má povinnost provést celkové posouzení složek kvality a jako rozhodující kritérium klasifikace použít složku, která má nejhorší hodnotu. „Poškozený“ stav složky biologické kvality „fauna ryb“ je následkem špatného hospodaření s rybolovnými zdroji, přičemž aktuální sčítání rybích populací ukázalo, že z osmi původních druhů ryb se jich stále vyskytuje pouze šest, zatímco k nim devět nepůvodních druhů ryb přibylo.

13 Landesverwaltungsgericht Kärnten (Zemský správní soud pro Korutany) má za to, že povinnosti zlepšovat stav povrchových vod a dosahovat dobrého stavu těchto vod, které členským státům ukládá směrnice 2000/60, těmto členským státům zakazují přijmout jakákoli opatření, která mohou bránit zlepšení nebo jejichž účelem není přispět ke zlepšení. Tento soud upřesňuje, že výstavba přístřešku pro lodi v blízkosti břehů jezera sice nezmění celkový stav jezerních vod, ale nepovede ani ke zlepšení stavu povrchových vod tohoto jezera, neboť bude mít nepříznivý dopad na stávající přírodní trdliště.

14 Verwaltungsgerichtshof (Nejvyšší správní soud, Rakousko), k němuž žalobkyně v původním řízení podala opravný prostředek „Revision“ proti rozsudku ze dne 21. února 2020 a který je předkládajícím soudem, má za to, že směrnice 2000/60 neukládá povinnost odmítnout schválení

projektů, které přestože nevedou ke zhoršení stavu vodních útvarů, nepřispívají ani k dobrému stavu povrchových vod, nýbrž vyžaduje odmítnout schválení pouze těch projektů, jejichž vliv na stav dotyčných vodních útvarů není zanedbatelný.

15 Předkládající soud poznamenává, že podle judikatury Soudního dvora, a zejména podle bodu 51 rozsudku ze dne 1. července 2015, Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland (C-461/13, EU:C:2015:433), jsou členské státy povinny – s výhradou udělení výjimky – odmítnout schválení konkrétního projektu, pokud může vést ke zhoršení stavu útvaru povrchové vody nebo pokud ohrožuje dosažení dobrého stavu povrchových vod či dobrého ekologického potenciálu a dobrého chemického stavu takových vod. Tento soud rovněž připomíná judikaturu, podle níž členské státy nejsou oprávněny při posuzování slučitelnosti konkrétního programu nebo projektu s cílem zamezit zhoršování kvality vod, nezohlednit dočasné negativní dopady těchto programů nebo projektů na kvalitu vod, ledaže je zjevné, že takové dopady mají jen malý vliv na stav dotyčných vodních útvarů.

16 V projednávané věci má předkládající soud za to, že ve sporu, který mu byl předložen, je nezbytné v první řadě posoudit opatření k dosažení dobrého stavu povrchových vod a ve druhé řadě posoudit, zda má tento projekt na uvedená opatření nezanedbatelné dopady. Upřesňuje, že takové posouzení předpokládá, že by stav dotčených povrchových vod byl klasifikován na úrovni nižší, než je úroveň „dobrého stavu“. Z tohoto důvodu se předkládající soud táže, zda narušení fauny ryb dotčené ve věci v původním řízení, které je podle něj následkem opatření přijatých rybářským průmyslem, a nikoli antropogenních vlivů na fyzikálně-chemické nebo hydromorfologické složky kvality, vede k tomu, že je stav povrchových vod klasifikován na úrovni nižší, než je úroveň „dobrého stavu“.

17 Předkládající soud uvádí, že pokud mají být při určování ekologického stavu povrchových vod zohledněny i jiné příčiny než antropogenní vlivy na fyzikálně-chemické a hydromorfologické složky kvality, stav vod dotčeného jezera by měl být klasifikován jako „poškozený“. V tomto případě se předkládající soud táže na způsob, jakým má být provedena klasifikace složky biologické kvality „fauna ryb“, a na úroveň klasifikace, která jí může být přiřazena.

18 V této souvislosti se Verwaltungsgerichtshof (Nejvyšší správní soud) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být oddíl 1.2.2 přílohy V (Definice velmi dobrého, dobrého a středního ekologického stavu jezer) [směrnice 2000/60] vykládán v tom smyslu, že ‚narušeními‘ je nutno v tabulce ‚složky biologické kvality‘, řádku ‚fauna ryb‘, sloupci ‚velmi dobrý stav‘ rozumět výlučně antropogenní vlivy na fyzikálně-chemické a hydromorfologické složky kvality?

2) V případě záporné odpovědi, musí být výše uvedené ustanovení vykládáno v tom smyslu, že odchylka ve složce biologické kvality ‚fauna ryb‘ oproti velmi dobrému stavu, kterou lze přisoudit jiným narušením než antropogenním vlivům na fyzikálně-chemické a hydromorfologické složky kvality, má za následek, že ani složka biologické kvality ‚fauna ryb‘ nemá být klasifikována jako v ‚dobrém stavu‘ nebo ve ‚středním stavu‘?“

K přípustnosti

19 Úvodem Evropská komise v písemném vyjádření uvádí, že předkládající soud svými otázkami předpokládá, že pochybení v hospodaření s rybolovnými zdroji a „antropogenní vlivy na fyzikálně-chemické nebo hydromorfologické složky kvality“ ve smyslu přílohy V oddílu 1.2.2 směrnice 2000/60 představují dva různé antropogenní vlivy. Zdůrazňuje, že předběžné otázky by byly irelevantní, pokud by tato pochybení, které rakouské soudy považují za příčinu klasifikace dotyčných povrchových vod jako „poškozených“, měla být považována za „antropogenní vlivy na fyzikálně-chemické nebo hydromorfologické složky kvality“ ve smyslu této přílohy V oddílu 1.2.2.

20 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora se na otázky týkající se výkladu unijního práva položené vnitrostátním soudem v právním a skutkovém rámci, který tento soud vymezí na vlastní odpovědnost a jehož správnost nepřísluší Soudnímu dvoru ověřovat, vztahuje domněnka relevance. Odmítnutí žádosti podané vnitrostátním soudem je ze strany Soudního dvora možné pouze tehdy, je-li zjevné, že žádaný výklad unijního práva nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jestliže se jedná o hypotetický problém nebo také jestliže Soudní dvůr nedisponuje skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny (rozsudek ze dne 25. května 2023, WertInvest Hotelbetrieb, C-575/21, EU:C:2023:425, bod 30 a citovaná judikatura).

21 Kromě toho je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury rovněž platí, že v rámci řízení podle článku 267 SFEU, které je založeno na jasné dělbě funkcí mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem, je pouze na vnitrostátním soudu, aby zjistil a posoudil skutkový stav sporu v původním řízení a určil přesnou působnost vnitrostátních právních a správních předpisů. Soudní dvůr je oprávněn výlučně k tomu, aby se vyslovil k výkladu nebo platnosti unijního práva s ohledem na skutkovou a právní situaci, jak je popsána předkládajícím soudem, aniž ji může zpochybnit nebo ověřit její správnost (rozsudek ze dne 9. září 2021, Real Vida Seguros, C-449/20, EU:C:2021:721, bod 13 a citovaná judikatura).

22 I když v projednávané věci nelze vyloučit, že rybolov může mít vliv na fyzikálně-chemické a případně hydromorfologické složky kvality povrchových vod, ze žádné skutečnosti ve spise, který má Soudní dvůr k dispozici, nevyplývá, že by opatření týkající se hospodaření s rybolovnými zdroji v každém případě představovala opatření s antropogenními vlivy na fyzikálně-chemické a hydromorfologické složky kvality povrchových vod.

23 Položené otázky, které se nejeví jako irelevantní, jsou tudíž přípustné.

K předběžným otázkám

24 Podstatou otázek předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda oddíl 1.2.2 přílohy V směrnice 2000/60 musí být vykládán v tom smyslu, že pokud jde o kritéria hodnocení složky biologické kvality „fauna ryb“, „antropogenní narušení“ ve složení a četnosti druhů ryb ve srovnání s typově specifickými společenstvy ve smyslu tohoto oddílu mohou být následkem toliko „antropogenních vlivů na fyzikálně-chemické a hydromorfologické složky kvality“ jezer, a nikoli jiných antropogenních vlivů, jako jsou opatření týkající se hospodaření s rybolovnými zdroji. V případě záporné odpovědi se předkládající soud táže, zda jsou pro klasifikaci ekologického stavu „fauny ryb“ relevantní všechny příčiny narušení.

25 Předkládající soud upřesňuje, že v případě, že by byl učiněn závěr, že tato narušení mohou být způsobena opatřeními týkajícími se hospodaření s rybolovnými zdroji, ekologický stav vod dotčeného jezera by měl být klasifikován jako „poškozený“. Pokud by tomu tak bylo, považuje za nezbytné v rámci schvalování projektu dotčeného v původním řízení určit, zda pro dosažení dobrého celkového stavu jezerních vod musí složka biologické kvality „fauna ryb“ vykazovat „dobrý [ekologický] stav“ nebo „velmi dobrý [ekologický] stav“. Tento soud se táže též na to, jaké dopady na klasifikaci složky biologické kvality „fauna ryb“ má zohlednění narušených podmínek, které nejsou následkem antropogenních vlivů na fyzikálně-chemické nebo hydromorfologické složky kvality. Klade si otázku, zda tedy tento prvek může být klasifikován nanejvýš pouze jako „poškozený“, nebo naopak na jakékoli úrovni, přičemž v takovém případě by byly relevantní všechny příčiny odchýlení se od „velmi dobrého [ekologického] stavu“.

26 Podle ustálené judikatury Soudního dvora je pro výklad ustanovení unijního práva třeba vzít v úvahu nejen jeho znění, nýbrž i jeho kontext a cíle sledované právní úpravou, jejíž je součástí [rozsudky ze dne 2. září 2015, Surmačs, C-127/14, EU:C:2015:522, bod 28, a ze dne 16. listopadu 2016, DHL Express (Austria), C-2/15, EU:C:2016:880, bod 19].

27 Zaprvé podle znění oddílu 1.2.2 přílohy V směrnice 2000/60 klasifikace ekologického stavu jezera na úrovni „velmi dobrého“, „dobrého“ nebo „středního“ pro složku biologické kvality „fauna ryb“ závisí zejména na velikosti odchylky mezi složením a četností druhů ryb vyskytujících se v jezeře a typově specifickými společenstvy. V tomto oddíle je upřesněno, že složení a četnost těchto druhů jsou v určitých případech bez známek „antropogenního narušení“ nebo jsou zde patrny odchylky ve srovnání s typově specifickými společenstvy, které lze přisoudit „antropogenním vlivům“.

28 Odkaz na antropogenní příčiny pro účely měření odchylek ve složení a četnosti druhů ryb ve srovnání s typově specifickými společenstvy, se použije pro vymezení všech ekologických stavů. „Dobrý“ a „střední“ ekologický stav, jež jsou definovány v závislosti na rozsahu těchto odchylek, nicméně pro upřesnění zohledňují příčiny určité povahy. Z definice těchto dvou ekologických stavů totiž vyplývá, že lehké nebo mírné odchylky druhů vyskytujících se v jezeře od typově specifických společenstev tohoto jezera musí být způsobeny „antropogenními vlivy na fyzikálně-chemické nebo hydromorfologické složky kvality“.

29 Z doslovného výkladu oddílu 1.2.2 přílohy V směrnice 2000/60 by tedy mohlo vyplývat, že pro zařazení do jednoho nebo druhého z těchto stavů jsou rozhodující pouze vlivy uvedené povahy. Změny v druhovém složení a četnosti, které byly způsobeny opatřeními týkajícími se hospodaření s rybolovnými zdroji nebo jakýmikoli opatřeními, které nejsou důsledkem antropogenních vlivů na fyzikálně-chemické a hydromorfologické složky kvality, by v takovém případě nebyly relevantní pro posouzení, zda má být útvar povrchové vody považován za útvar v „dobrém“, nebo „středním“ ekologickém stavu.

30 Je pravda, že podle ustálené judikatury Soudního dvora nemůže být výsledkem výkladu ustanovení unijního práva ve světle jeho kontextu a účelu odstranění jakéhokoli užitečného účinku jasného a přesného znění tohoto ustanovení. Proto se Soudní dvůr v případě, kdy smysl ustanovení unijního práva jednoznačně vyplývá ze samotného znění tohoto ustanovení, nemůže od tohoto výkladu odchýlit (rozsudek ze dne 13. července 2023, Mensing, C-180/22, EU:C:2023:565, bod 34 a citovaná judikatura).

31 Je však nutno konstatovat, jak v podstatě uvedl generální advokát v bodech 27 až 31 svého stanoviska, že bod 1.2.2 přílohy V směrnice 2000/60 není zcela jednoznačný.

32 Z toho vyplývá, že výklad oddílu 1.2.2 přílohy V směrnice 2000/60 se nemůže zakládat pouze na znění tohoto oddílu, ale musí v souladu s judikaturou připomenutou v bodě 26 tohoto rozsudku zohledňovat kontext a cíle sledované touto směrnicí.

33 Zadruhé je třeba analyzovat kontext tohoto oddílu 1.2.2, a zejména jednotlivé tabulky uvedené v oddíle 1.2 a v následujících oddílech přílohy V směrnice 2000/60. Tento oddíl 1.2, citovaný v bodě 7 tohoto rozsudku, obsahuje tabulku 1.2, nadepsanou „Všeobecná definice pro řeky, jezera, brakické vody a pobřežní vody“, která uvádí celkový popis tří ekologických stavů – „velmi dobrý“, „dobrý“ a „střední“ – těchto vod, jakož i tři pododstavce, které definují, co se rozumí klasifikací zmíněných vod jako „poškozených“ a „zničených“. Oddíly 1.2.1 až 1.2.4 této přílohy obsahují konkrétní definice ekologického stavu řek, jezer, brakické vody a pobřežní vody. Pro účely posouzení ekologického stavu každého typu útvaru povrchové vody musí členské státy zohlednit tři kategorie složek kvality, a to složky biologické kvality, hydromorfologické složky kvality a fyzikálně-chemické složky kvality, přičemž každá z uvedených složek kvality zahrnuje specifické ukazatele.

34 Tato tabulka 1.2 tedy v rámci všeobecné definice „velmi dobrého stavu“ povrchových vod odkazuje na skutečnost, že „[h]odnoty biologických kvalitativních složek daného útvaru povrchové vody odpovídají hodnotám, které se obvykle vyskytují u tohoto typu v nenarušených podmínkách a nevykazují žádné nebo vykazují jen malé známky narušení“, a upřesňuje, že „[j]de o typově specifické podmínky a společenstva“.

35 Pokud jde o „dobrý“ ekologický stav, uvedená tabulka 1.2 stanoví, že „[h]odnoty biologických kvalitativních složek daného typu útvaru povrchové vody vykazují mírnou úroveň narušení vzniklého lidskou činností, avšak od těch, které se obvykle vyskytují u tohoto typu vodního útvaru v nenarušených podmínkách, se odlišují pouze málo“, zatímco v případě „středního“ ekologického stavu uvádí, že tyto hodnoty „vykazují střední známky narušení vyvolaného lidskou činností a jsou výrazně více ovlivněny než u dobrého stavu“ a že „se středně odlišují od hodnot, které se obvykle vyskytují u tohoto typu útvaru povrchové vody v nenarušených podmínkách“.

36 Jak uvedl generální advokát v bodě 38 svého stanoviska, všeobecná definice ekologické kvality povrchových vod tedy neodkazuje na narušení související se zvláštními příčinami, jako jsou antropogenní změny hodnot fyzikálně-chemických a hydromorfologických složek kvality.

37 Pokud jde o kategorii „velmi dobrý [ekologický] stav“, ze všeobecné definice ekologické kvality uvedené v tabulce 1.2 přílohy V směrnice 2000/60 ani z definice složky biologické kvality „fauna ryb“ uvedené v tabulce 1.2.2 této přílohy nevyplývá, že by se antropogenní změny, antropogenní narušení nebo narušení, na něž je odkazováno, týkaly pouze fyzikálně-chemických a hydromorfologických složek kvality.

38 Stejně tak co se týče kategorií týkajících se „dobrého [ekologického] stavu“ a „středního“ ekologického stavu, jelikož jsou tyto stavy v těchto dvou tabulkách definovány na základě týchž ukazatelů jako v případě „velmi dobrého [ekologického] stavu“ v závislosti na zjištěné odchylce od obvyklých hodnot, bylo by nekonzistentní, jak uvedl generální advokát v bodě 40 svého stanoviska, kdyby se při posuzování posledně uvedeného stavu zohledňovala všechna narušení, zatímco při měření odchylky mezi uvedeným stavem a stavem „dobrým“ a „středním“ by se některá z těchto narušení nezohledňovala.

39 Takový výklad je zatřetí v souladu s cíli sledovanými směrnicí 2000/60. Restriktivní výklad kritéria „v nenarušených podmínkách“ ve smyslu tabulky 1.2 přílohy V směrnice 2000/60, který by vedl k tomu, že by při klasifikaci složky biologické kvality „fauna ryb“ nebyly zohledněny některé antropogenní vlivy, jako jsou opatření týkající se hospodaření s rybolovnými zdroji, by byl totiž v rozporu s konečným cílem směrnice 2000/60, jak vyplývá z bodu 25 odůvodnění a čl. 1 písm. a) této směrnice, který spočívá v tom, aby bylo koordinovaným postupem dosaženo „dobrého stavu“ všech povrchových vod v Evropské unii do roku 2015 (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 1. července 2015, Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland, C-461/13, EU:C:2015:433, body 35 až 37).

40 Podle čl. 1 písm. a) směrnice 2000/60 je totiž účelem této směrnice stanovit rámec pro ochranu vnitrozemských povrchových vod, brakických vod, pobřežních vod a podzemních vod, který zabrání dalšímu zhoršování a ochrání a zlepší stav vodních ekosystémů a s ohledem na jejich potřebu vody, suchozemských ekosystémů a mokřadů, které přímo závisejí na vodních ekosystémech.

41 Environmentální cíle, kterých jsou členské státy povinny dosáhnout, pokud jde o povrchové vody, jsou upřesněny v čl. 4 odst. 1 písm. a) uvedené směrnice, což je ustanovení, které jak upřesnil Soudní dvůr, stanoví dva odlišné, byť úzce související cíle. Podle bodu i) tohoto ustanovení členské státy musí provést potřebná opatření k zamezení zhoršení stavu všech útvarů povrchových vod (povinnost zamezit zhoršení). Podle bodů ii) a iii) uvedeného ustanovení členské státy musí dále zajistit ochranu, zlepšení stavu a obnovu všech útvarů povrchových vod s cílem dosáhnout dobrého stavu těchto vodních útvarů nejpozději do 22. prosince 2015 (povinnost zajistit zlepšení) (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 1. července 2015, Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland, C-461/13, EU:C:2015:433, bod 39).

42 Povinnost zajistit zlepšení i povinnost zamezit zhoršení stavu vodních útvarů směřují k dosažení kvalitativních cílů sledovaných unijním zákonodárcem, tedy zachování nebo obnovení dobrého stavu, dobrého ekologického potenciálu a dobrého chemického stavu povrchových vod (rozsudek ze dne 1. července 2015, Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland, C-461/13, EU:C:2015:433, bod 41).

43 V této souvislosti se čl. 4 odst. 1 písm. a) směrnice 2000/60 neomezuje na programové uvedení pouhých cílů plánování hospodaření, ale jakmile je určen ekologický stav dotyčného vodního útvaru, vyvolává závazné účinky v každé etapě postupu stanoveného v této směrnici. Toto ustanovení tedy neobsahuje pouze základní povinnosti, ale týká se rovněž konkrétních projektů [rozsudek ze dne 5. května 2022, Sdružení France Nature Environnement (Dočasné dopady na povrchové vody), C-525/20, EU:C:2022:350, bod 24 a citovaná judikatura].

44 Příslušné vnitrostátní orgány jsou podle čl. 4 odst. 1 směrnice 2000/60 povinny ověřit, zda tento projekt může mít negativní účinky na vodu, které by byly v rozporu s povinnostmi zamezit zhoršení a zajistit zlepšení stavu útvarů povrchových a podzemních vod, během řízení o povolení projektu, a tedy před přijetím rozhodnutí [rozsudek ze dne 5. května 2022, Sdružení France Nature Environnement (Dočasné dopady na povrchové vody), C-525/20, EU:C:2022:350, bod 26 a citovaná judikatura].

45 Ochrana ekologického stavu vodních ekosystémů by přitom nemohla být zajištěna, kdyby se při hodnocení stavu fauny ryb v jezerech nemuselo přihlížet k antropogenním narušením ve složení a četnosti druhů ryb nebo jiných druhů, která nejsou následkem změny fyzikálně-chemických a hydromorfologických složek kvality.

46 Kromě toho restriktivní výklad oddílu 1.2.2 přílohy V směrnice 2000/60, podle kterého kategorie „velmi dobrého“ ekologického stavu fauny ryb nemá zohledňovat některé antropogenní změny, zbavuje relevance samotnou složku biologické kvality „fauny ryb“. Ve světle cílů směrnice 2000/60 by totiž bylo v rozporu s těmito cíli mít za to, že některé případy zhoršení stavu fauny ryb, jako je případné zhoršení stavu populací ryb, nemají vliv na klasifikaci kvality fauny ryb podle příslušných ustanovení přílohy V této směrnice.

47 Jak vyplývá z bodu 39 tohoto rozsudku, teleologický výklad relevantních ustanovení potvrzuje, že pro účely definice ekologických stavů fauny ryb je třeba zohlednit veškerá narušení ve složení a četnosti druhů ryb, jakož i ve věkové struktuře těchto společenstev.

48 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na položené otázky odpovědět tak, že oddíl 1.2.2 přílohy V směrnice 2000/60 musí být vykládán v tom smyslu, že zaprvé, pokud jde o kritéria pro hodnocení složky biologické kvality „fauna ryb“, je třeba „antropogenním narušením“ ve smyslu tohoto oddílu rozumět jakékoli narušení, které má původ v lidské činnosti, včetně veškerých změn, které jsou způsobilé ovlivnit složení a četnost druhů ryb, a zadruhé, že jsou všechna tato narušení relevantní pro klasifikaci ekologického stavu „fauny ryb“.

K nákladům řízení

49 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (sedmý senát) rozhodl takto:

Oddíl 1.2.2 přílohy V směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky,

musí být vykládán v tom smyslu, že

pokud jde zaprvé o kritéria pro hodnocení složky biologické kvality „fauna ryb“, je třeba „antropogenním narušením“ ve smyslu tohoto oddílu rozumět jakékoli narušení, které má původ v lidské činnosti, včetně veškerých změn, které jsou způsobilé ovlivnit složení a četnost druhů ryb, a zadruhé, že jsou všechna tato narušení relevantní pro klasifikaci ekologického stavu „fauny ryb“.

Podpisy